

Rijksoverheid

Kenniskring NPO

Duurzaam werken aan kansengelijkheid

Johanna Sellis

Regiocoördinator Gelijke Kansen Alliantie (GKA)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

**Gelijke
Kansen
Alliantie**

1. De GKA

1.1 Gelijke Kansen Alliantie

In 2016 constateert de Inspectie van het Onderwijs (De Staat van Het Onderwijs 2014/2015) dat de kansenongelijkheid in het onderwijs toeneemt.

Leerlingen met lager opgeleide ouders halen, **ondanks gelijke cognitieve capaciteiten**, op een lager niveau een diploma dan hun leeftijdsgenoten met hoog opgeleide ouders. Dit werkt door in hele onderwijscarrière.

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap neemt –naast beleidsmaatregelen gericht op het bevorderen van gelijke kansen in het onderwijs– daarom het **initiatief** om de **Gelijke Kansen Alliantie (GKA)** te starten.

1.1 Gelijke Kansen Alliantie

De GKA werkt vanuit de rol van **responsieve, participerende** overheid samen met **gemeenten, scholen en maatschappelijke partners** en sluit met kennis, data, onderzoek, financiële middelen en communicatie aan op bestaande of nieuwe lokale initiatieven.

Het vertrekpunt is het versterken van de verbinding binnen de **driehoek thuis–school–omgeving**.

1.2 NPO en GKA

*“De Gelijke Kansen Alliantie (GKA) zal haar activiteiten uitbreiden ter ondersteuning van gemeenten. Zo zal de GKA de inzet van expertpools en regiocoördinatoren uitbreiden die gemeenten kunnen adviseren en hen kunnen helpen bij het opstellen en uitvoeren van maatregelen. Ook zal de GKA de agenda’s met aangesloten gemeenten verdiepen en **het aantal deelnemende gemeenten uitbreiden van het huidige 50-tal naar op termijn 100 gemeenten**. Bestaande netwerken en structuren tussen gemeenten, onderwijs en andere partners worden daarbij zoveel mogelijk benut en aangesloten bij de lokale context.”*

Nationaal Programma Onderwijs, 17 februari 2021

1.3 GKA in 2022

1. Gemeenten – agenda's

2021-2022: van 50 naar 100 gemeenten
Afspraken, interventies, kennisdeling

2. Scholen – landelijke GKA agenda's

2022: *professionalisering, taal en ouders, omgaan met armoede op scholen*

3. Rijke schooldag

Voorlopersregeling en lerende aanpak

Gelijke Kansen Alliantie 2019-2024

Op weg naar 100 gemeenten met een meerjarige GKA-Agenda

"It takes a village to raise a child"
www.gelijke-kansen.nl

2. Wat is kansen(on)gelijkheid?

2.1 Kansen(on)gelijkheid: *wat bedoelen we daarmee?*

De definitie van kansengelijkheid is niet zonder problemen. Hoewel het streven naar gelijke kansen breed wordt gedragen, is er geen algemeen geaccepteerde wetenschappelijke definitie.

De OECD (2012) maakt onderscheid tussen gelijke kansen in termen van ***inclusie*** en ***fairness***. Bij ***inclusie*** gaat het erom dat alle leerlingen een minimaal niveau behalen om te kunnen functioneren in de samenleving.

Bij gelijke kansen in de zin van ***fairness*** gaat het er om dat leerlingen met ***dezelfde aanleg (intelligentie, toets scores) ongeacht afkomst*** (opleidingsniveau, beroep, inkomen ouders) ***gelijke kansen*** hebben op een succesvolle (school)loopbaan. Deze laatste definitie wordt vaak gebruikt als het om gelijke kansen gaat.

2. Kansen(on)gelijkheid: *factoren*

30 factoren uit verkennend literatuuronderzoek voor de GKA, uitgevoerd door het Verwey-Jonker Instituut (2021)

Leerling

1. Intelligentie
2. Gezondheid
3. Cultureel kapitaal
4. Identiteitsontwikkeling
5. Veerkracht
6. Zelfeffectiviteit (Self-efficacy)
7. Eigenaarschap/ doelmatigheid (agency)
8. Ambitie
9. Motivatie

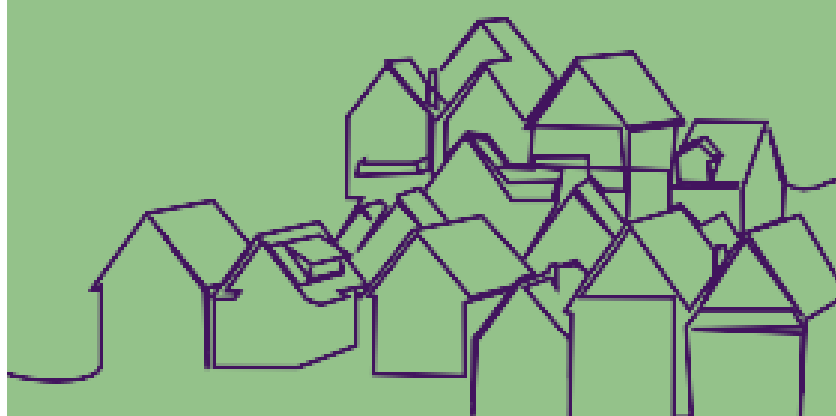
Familie

10. Sociale status
11. Financiële middelen
12. Ouderlijk support
13. Sibling support
14. Stabiel huishouden
15. Sociaal kapitaal

School

16. Voor- en vroeg-schoolese educatie
17. Kwalitatieve beoordeling
18. Kwalitatieve docenten
19. Inclusief onderwijs
20. Curriculum
21. Gedifferentieerd onderwijs
22. Extra-curriculaire activiteiten

Wijk

23. Sociale klasse
24. Inkomen
25. Segregatie
26. Sociale veiligheid
27. Peer support

Samenleving

28. Sociale ongelijkheid
29. Onderwijssysteem
30. Institutioneel racisme

3. Hoe kan NPO bijdragen aan duurzame inzet rondom het versterken van gelijke kansen?

4.1 Duurzame inzet kansengelijkheid

NPO: duurzame keuzes maken met incidentele middelen?

1. Advies Onderwijsraad: verbindt het NPO aan structurele investeringen in het onderwijs
2. Wat doet het Rijk :
 - structurele middelen kansengelijkheid op de rijksbegroting en lange termijnplannen van ministers
 - Nationaal Programma Onderwijs verbreed: 'opmaat naar structurele aandacht voor de verbetering van het onderwijs'
 - GKA: verbinden, verdiepen, versnellen

4.3 Duurzame inzet kansengelijkheid (extra)

Wat is een duurzame aanpak? Helpt deze omschrijving van het Nji (gericht op de jeugdhulp)?

“Een duurzame aanpak richt zich op samenwerking met **bindende afspraken op de lange termijn**, die zijn ingebed in bestaande structuren en processen op uitvoerend, beleids- en bestuurlijk niveau. Dit betekent dat de interventies [...] effectiever zijn wanneer ze zijn **verankerd** in de reguliere onderwijspraktijk en het gemeentelijke beleid, zoals jeugdhulp, preventieve jeugdgezondheidszorg, en veiligheidsbeleid. Ze zijn ook effectiever als ze worden ondersteund **door scholing en trainingen voor[...] professionals.**” (Nji)

[Stappenplan samenhang coronasteunpakketten jeugd](#)

The logo consists of a white speech bubble shape on a dark blue background. Inside the bubble, the text "Gelijke Kansen Alliantie" is written in white, bold, sans-serif font, stacked in three lines.

**Gelijke
Kansen
Alliantie**